

Indian and Northern
Affairs Canada

Affaires indiennes
et du Nord Canada

Ilitchuqtit, Piyaksatlu

Tutqiksautaatigun Inuvialuit
Inillagniarutaatigun Nunamingni

E100.C55
I5319
c.1

Canada

Ilitchuqtit, Piyaksatlu Tutqiksautaatigun Inuvialuit Inillagniarutaatigun Nunamingni

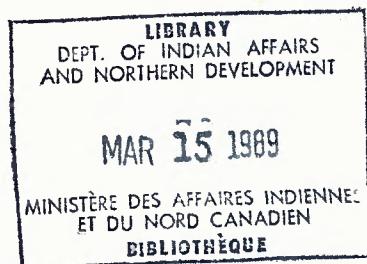
© Published under the authority of the
Hon. Pierre H. Cadieux, P.C., M.P.,
Minister of Indian Affairs and
Northern Development,
Ottawa, 1988.

QS-8423-000-GG-A1

APR 25 1989

**SPENCER ENVIRONMENTAL
MANAGEMENT SERVICES LTD.**

for:
DIAND

Aglagtat Paqitjutait

Quliarutat Maqpiratjiat: iii

Aglagtat 1: Piyaksiun 1

Sivunra 1

Sapiqnautiksaa Savakniaqtuannun 1

Nalunainngun 1-1 Inuvialuit

Nunangat 1

Aglagtat 2: Unniqtuutat- Inuvialuit

Arrutaat 3

Nunam Sannairutaa 3

Inuvialuit Arrutait Nunat 3

Tutqiktat Nunat 3

Nalunainngun 2-1 7(1)(a) 7(1)(b) 1u

Inuvialuit Nunangit 3

Ungavausiqsimangngiuat Atuaksat

Nunamin 4

Yukon Salliqninga 4

Nalunainngun 2-2 Yukon

Salliqninga 4

Sannaiqsimayumik Nunalgit 5

Sangnguvialangayuat Inuvialuit

Nunanganni 5

Ikayuqtigiiutikkun Arrutit 5

Nunaliutiayam Nautchiuqklugu

Sivukkiurutit 5

Anguniakkaniq Utiqtisimaniq 5

Sivukkiqtuutit 6

Immakun Munaqsiniq 6

Pitquyat Sumun Tamaanun 6

Salliqmiut Nunat Sivukkiurutat 6

Aglagtat 3: Sivukkiurutit, Aullatitlu 7

Inuvialuit Sivukkiurutait 7

Gavamat, Inuvialuitlu Katillutik

Sivukkiurutait 8

Gavamat Angalatingngit 9

Aglagtat 4: Nunaliutiayam Sivukkiurutait

Nautchiuqklugu 10

Aglagtat 5: Arrutiksaitigun

Maqpiratjiquutiksaitigunlu

Inuvialuit Nunaanni 11

Savautiksiurutit sannaiyautaat 11

Ilaagunriqkluni 12

Ikayuqtigiiutikkun Arrutit 12

Autlayakkun Nunakkun

Arrutit 12

Ikayuqtigiiutim Arrutaagun 12

Ilaurutit: Ilaurun A

Sivukkiqsimatit 13

Ilaurun B

Arrutit Maqpiraangit, Savaqurutitlu

Savaguktuanan 14

Ilaurun C

Takuyaksiat Aglagtat Inuvialuit

Nunaliutivianni Savaguigiya 16

Ilaurun D

Inuvialuit Nunaanni Nunakkun

Nautchiuqtit, Nautchiuqklutik

Sivukkiuqtit 18

Ilaurun E

Inuvialuit Nunaanni Angalatchiyit

Arrutiyaksait 19

Quliarutat Maqpiratjiat

Ukuat maqpiratjianguyuat tamatkuat angaltchiyuat savaktuat nunami Inuvialuit Nunaanni (tamatkiqklugu nuna) Canadam Gavamangita tamatkuat misigiyaksariplugit. Kitutliqaa savaktisiyuat Inuvialuit nunaami ikayulasilugit tamaita Inuvialuit Canadamiutlu.

Ukkuat aglagtauyuat unniqtuutitigun Inuvialuit arrutaatigun (Arrun) Savaalingnun quyal-litauvialuktut. Tamatkununga ikayuutautquplugin sanayiyun arrutaatigun nunanikmata. Ilait pitquyat allalimaittut, ilaittaug, ami Inuvialuit nunalutiya innun pitquyat nutaat iliayuyuat il-isimatquplugin.

Quliaqtauyuat amaiqsugaksauyuat sanayinun arrutikkun, nunam atuuta qanuqiliurutiksaalu quliaqtauyuag ilisimasukkainni. Savaktuat tamatkuat takuugaksariyaat Ilaurun A suli tamatkuat takulugit angalatchiyuat Ilaurun C. Suli savaktit tamatkuat misigiyuksauyuat amaiqsuvialuklugit gavamatlu Inuvialuitlu angalatingit allangasitiksatigun tamatkuat piyaksiat.

Quyasukvigivialukkitka Inuit tamaita ukun-angnga savaktuat, tapkuat ami Tuktoyaktumi nunaligiyingit.

Aglagtat 1

Piyaksiun

Sivunra

June 5mi 1984, Canadam Gavamangitta aglangnun iliyat arrun tapkunungna Inuvialuit angalatinginnun (COPE) nuna piplugu tamaaniqmiunun nutim ittuanun Walliniqmiut Inuvialuit. Arrun, Walliniqmiut piyariyat (Inuvialuit) Nunannaktaariplugu 1984mi.

Arrotim sivunrit matja:

- nunguttaililugu inuita (Inuvialuit) inuuniarusiit;
- suli ilungiktuummi Inuvialuit ilautquplugit salliqmiut Canadam pitqusiaqun;
- ilungiqtunmi munaqsilasilugit quyalitigiyamikkun.

Arrutim taima allanguga tamanna nuna inulitqikman Inuvialungnik, qanuqiliurutiksaalu sivuagun, 435000 km^2 tauyuaq qangma Inuvialuit nunalitiyat (Nalunainngun 1-1). Inuvialuit tadjvangnga 91000 km^2 mik piniktuat, tamaqmikapsak taapkunani Inuvialuit nunaanni. Allat suli naumangngittyat.

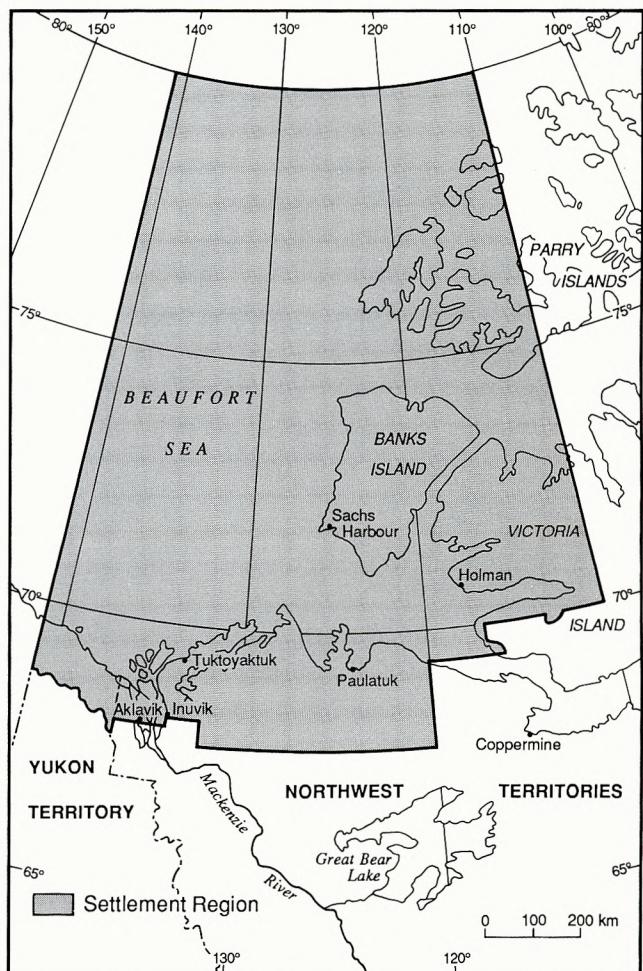
Sapiqnautiksaa Savakniaqtuannun

Inuvialuit arrutaanni sapiqnauktukstai

Arrutikkun sapiqnautait taima savaguktuanunnun qanuqiliurutiksaat. Imanna:

- Savangniaqtuut nunani taapkunani taima malruinin apiqsilasiyuat, Department Indian Affairs and Northern Development (DIAND) suli Inuvialuit nunaliqiyainnin (ILA) taapjumangngaqklutik taima malrukniin arrutiyuksauyuq, (suliptaug nunat angalatjuta qaitaukpan Territorial Inunginnuluunin tapkuaktauq tamangnik piyaksariyak);
- Savaaksat nunalitiyani ittuaat nautchiuqtinun nautchiuqaaqtinnagit pilainmiut gavamat arrutiyaksait;

- Savaktusat sannaiqtamik maqpiramik suna tamaan agliutiayauyuamik qanuqliqaa iliurutiksanik inungaittumik sannaiqsiyuksauyuq, nuna savarliqsinnaqniaqnagu;
- Savaktusat Inuvialuit nunaanni savakguktuat pitaqsiyuksauyuat arrutiniqmik, Inuvialuit ilaulangasim-milugit pisukpata. Taimaligumik pitaqsilanganiaqtuat;
- Savaktusat taima ilaggutiksaannik Inuvialuit piyuksauyuat nunanganni;

Nalunainngun 1-1 Inuvialuit Nunangat

- Yukontauk salliqningani savaguktuat
apiqsiyuksauyat tapjuma angalating-
innin; suli
- Apiqsisuktuat qilamik pigumik
iluaqniaraluaqtuat.

Aglagtat 2

Unniqtuutat – Inuvialuit Arrutaat

Piyaksat ilait arrunmi savaktuksanun sivuniqsiyaksauyaut. Una aglaak qiliarutauyuuaq sivuniqsilangasiplugu.

Nunan Sannairutaa

1. Inuvialuit Arrutait Nunat

Inuvialuit Nunaat sannaiqtauyuuaq

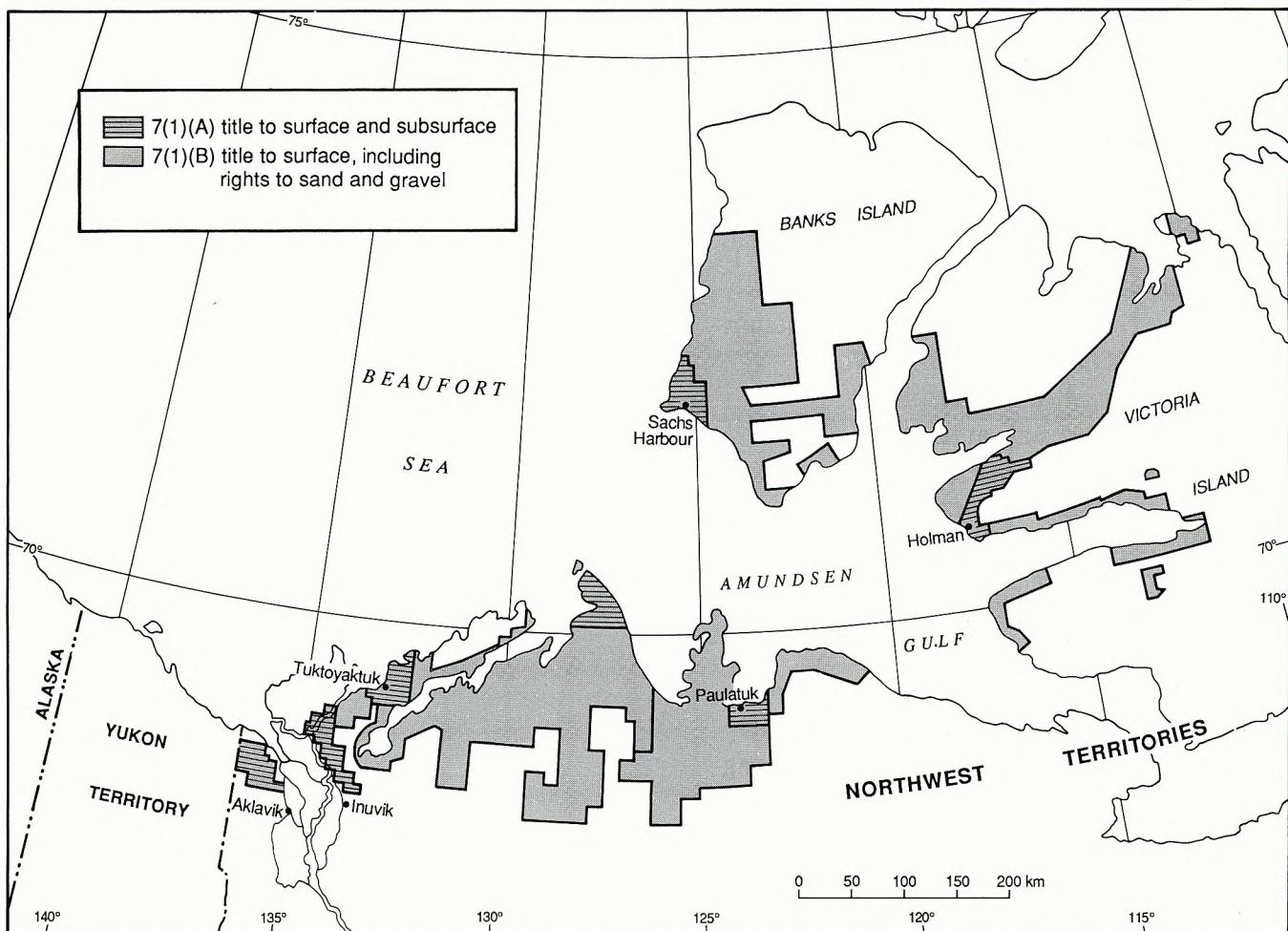
Sut tamarmik savaksat Nunami taapyumani nautchiuqqaqlugit suginnariqlugit. Tamna quli-aqtauyuuaq aglagtami 4mi.

2. Tutqiktat Nunat

Inuvialuit Nunaraaqtuat malruqmitk 7(1)(a) 7(1)(b)

Taapkuat nunat ittuat Aklavikmi, Inuvik, Tuktoyaktuk, Paulatuk, Sachs Harbor, Holmanmilu (Nalunainngun 2-1).

7(1)(a) nunat, nunam qangani sut tamaita uyaqqat sut immatun kuvimayuat ikualalaqutatlu publat. 13000 km² Inuvialuknuktauyuat. 7(1)(b) nunat, suliqaangani siuqqatlu uyarak-saqtuqviksatu. Agtilaanga 78000 km² Inuvialungnuktauyuat.

Nalunainngun 2-1 Inuvialuit Nunaat– 7(1)(a) 7(1)(b) lu

Ungavausiqsimangngituat Atuaksat Nunamin

Siuqqiqiviit Inuvialuit pigiyait nunamingni

Taima Canadam gavamangita Inuvialuitlu sivukkiqsiyuksauyuat siuqqiqiviksanik. Siuqqiqiviit ami sivilirut jaksauyuat. Ami tamatkuat savaktuksat siuqqiqisukkumik Inuvialungnun arrutiyaksauyuat. Tapkuat arrutiniarutit Aglagtat 5-ngatni sivuniqsiyauyuat. Siuqqiqiniq suli nautchiuvialukqaqnagu pilainmiuq.

Yukon Salliqninga

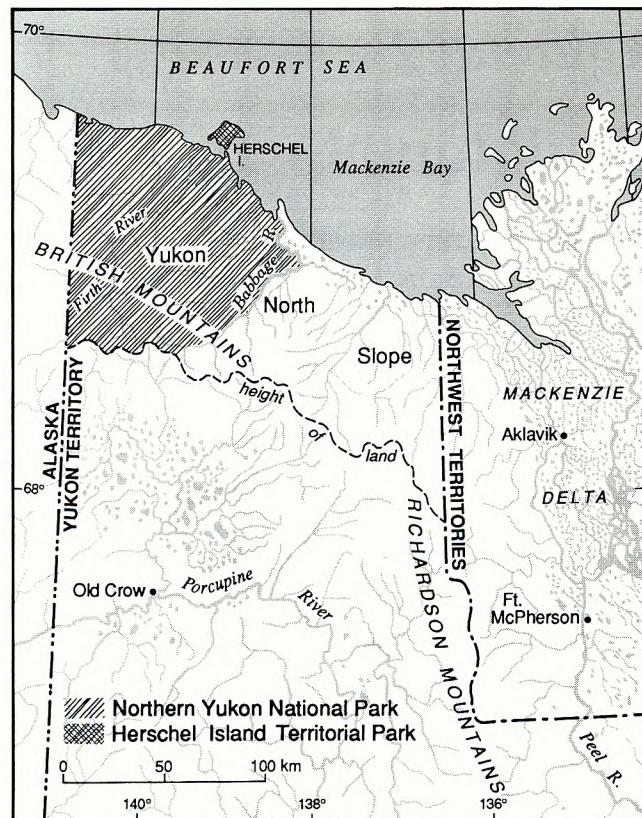
Yukontauq ilaagun nautchiurutiruagmiyuag

Ilangani Yukon salliqningani pitqusia arrutim allangasimmiyaa;

- Tamna avalliqtauyuaq Alaskamik wataani, Northwest Teritoaris kivataani, Beaufort Sea-ptauq sangani timanintauq irrit Porcupine river, ilaagugagsauyuuaq (nalunainngun 2-2).
- Yukon itjusia allayiyaulaittuaq, anguniakkatlu taimangnga qanga atuutaalu.
- Ilaagun aktuqnaittumik nuxaliqtauyuaq walliningani.
- Teriturimtauq pitquyaagun nunaliqtaumiuyaq Qiqiqtaryukkun. Yukon Gavamangita angalataanik.
- Yukonmi Savaaksat tamaita nauchiqtaksauyuat pisaqqaqnagit niryutitlu ami nunangatlu.

Yukon takuyaksaruaqtauaq nuanignik savaaksaruagtuni

Tamatkuat Savaguktuat Yukon salliqningani takuyaksariyait Whitehorse officengit DIAND, tamna ami nunatigun angalatchiyuaq, suli aglagtingat nautchiqtit inuuniaqvikmi (EISC)-mi Inuvikmi, N.W.T. Yukon suli tapkaut nunaliqyingit naumayuannun gavamangit, takuyaksauyuat ami Qikiqtaquyukkun sanasukkumik.

Nalunainngun 2-2 Yukon Saliqninga

Suli allatigun pisukkumik Canadam Parks-ngit, takulugit aglagtingatlu EISC.

Sannaiqsimayumik Nunalgit

Sannaiqtamik nunalrit arrutim ikayuartyait

Tamatkuat nutim nunalgit 7(1)(a) 7(1)(b) milu arrutim sivuagun allalilaittut. Kitut sila uqsuqyualiqiyit allalu aluanik sunik pilgit uyaqqiqivikniklu, taima arrutim tamatkuat allalilaiyaqtariyait nunami.

Sangnguvialangayuat Inuvialuit Nunanni

*Sanasuktuaat Inuvialuit nunanni
arrutiyyaksariyait Inuvialuit*

Sanasuktuaat taima Inuvialungnin arrutiyyaksauyuat imanna:

- ikayuqtigiiasilutik;
- sanguugalangasilugit;
- nutim pittailiyaksarinagit; suli
- nuna atulangasilugu.

Siruagun apiqsilutik nunaatigun

Tamaqmik savaguktuat ilitchuripkailutik Angalatchiyuamun (takulugu Aglagtat 3) Inuvialuit nunaani savagukkumik, taima savaguktuaq arrutikpani, Inuvialuit pasiyeaulaittut savaqlipatjung nuna tamna kisimi savaalik pasiyeuniaqtuaq, suli malirutchingittuat maqaiqtauniaqtuat Inuvialuit nunaannin.

Ikayuqtigiiutikkun Arrutit

*Savaaksatin Inuvialuit nunaanni itpan, arrutit
pimayaksaryatit*

Arrutit pimayaksauyuat savaktukssauyuamun Inuvialuit nunaanni sangulangasiluni. Inuvialuit taima arrutaata sivuniriyait ilauiarutiksat ami quyalimasaqlugit ikayuutiksaitigun Inuvialuit tamaani nunami. **Taimasiitpan arrunmik, Inuvialuit nunamingni pipkalaitat.**

- Ikayuqtigiiutim taima makuat piyaksariyait:
- savaktisiarun, savaktisilutik ilisaqtisilutik savakniqmiklu, iqquitaungngitumik ikayuqtigiklutik;
 - akiksatigun ikayuqtigiiikniqmik;
 - nautchiurutit, akilitjutitlu; suli,
 - akilitirutaitigun sut niryutit, inuuniaqviit, nunangat itjusiatun iviqtisimalugu.

Nunaliutiyam Nautchiuqklugu Sivukkiurutit

*Tamaita Inuvialuit nunaanni savagaksat
nautchiugaksauyuat*

Savautigisuktat taima tamaita nautchiugaksauyuat. Taapkuat uvva Nautchiuqtit Gavamat Inungitlu Inuvialuitninlu, tapkuat anayasuutiruarumik savaaksakun takutquqpatjung.

Anguniakkanik Utiqtisimaniq

*Savaktuaat savaktisiyuat anguniakkatigun
savaqligumik utiqtisiyuksauyuat*

Arrun taima tamanna savaktisiyuamun savaqligumi anguniaqnikun tariumilu. Tutqiqaun tamna taima utiqtisilunilunnin iviqtisaqlugit nagalunnin sapiqnaikanniqlugit pitquyat. Suliptauq savagtuat qanug niryutit sivukkiurutiksaitigun nautchiurumik.

Taima suli Savagtuat tamakuat maniqmik unungaittuksauyuat suna ami akilinnaqtuaq ilinauvuq arrutipkagnu piyaksauyuqaq, suginairiinnasuaqli.

Taima savarliiginnaqpan savaktuaq Inuvialuit aglaglutik tamna quliutjaksariyaat. **Quanqiliurutiksaaglagsimayuq maqpiraami.**

Sivukkiqtuutit

Agliusimayumik sivukkiqtuutiksaruaqtuag

Sivukkiqtuutiruaqtuaq taima inungnik gavamaninlu Inuvialungninlu iksivayinik, taa pkuat taima nautchiuqtaksariyait ukuat:

- Nunam qaagani kigluriyat.
- Siuqqakunlu uyaqqatigunlu.
- Arrutit tutqiksautaitigun.
- Anguniakkat tutqiksautait.

Arrutit taima tapkuat nautchiuqtit piyangit uqaqtisiyit gavamanin nautchiuqtaksariyait.

Immakun Munaqsiniq

Immakun munaqsiniq allalilaitiuq Federal Gavamai Kisimik angalataksariyait

Canada taima kisimi immakun nalagaksauyuaq, immakun aullaviit, kujgit natqit, tatchit sulliqaa immat natingit naniliqaa iqalungniaqviit tingmilitlu nayuqtait. Taima immam atutaa tapkuat INAC m munariga, imman pitquyaitigun, immakun taima aturuktuannun tapkuat Territorim nautchiuqtingitnun piyauniaqtuat.

Pitquyat Sumun Tamaanun

Pitquyat maligagsauyuat

Inuvialuit taima nunangat tamaqmi pitquyat taapkuat malirutaksariyait.

Salliqmiut Nunat Sivukkiurutat

Sivukkiurutit allalilaitkait pitquyakstat sanayinun

Ami nutim allalimangngitumik tamanna nuna sivukkiurutiruaqtuaq. Tamna Northwest Territorim nunanga, iluratik nunak pimaagak ummaumlu tarimlu sivukkiuktingita. Suliptaug Yukon nunangani ilaaguntauq isumagimagat. Taima sivukkiurutinikpan sapiqnaqpallaalaitchungnaqtuq:

- sivukkiutiksat tamatkuat aglialakugit piniaqtuat;
- suli sivukkiurutiksat iniksat savau-tiksaitlu inugiaksialagniarungnaqtuat (nautchiuqlugu pitquyangit nunangan);
suli
- inniqtat pitqusianik piliqniagaat.

Aglagtagat 3

Sivukkiurutit, Aullatitlu

Ukuat aglagtauyuat qanuqiliurutiksait Inuvialuit gavamatlu pitquyaitigun Inuvialuit nunanni. Tamatkuat takuyaksat aglagtauyuat Appendix C-mi. Nunamlu qanuqiliurutaagun.

1. Inuvialuit Sivukkiurutait

*Ilitchuqtitat sivuagun qanuqiliurutait
ikayuutigirialukniagat*

Inillaat Angalatingngit (CC)

Inillaat tamaqmik angalatiruaqtuat. Sut tamaita qanuqiliurutiksat nautchiuqtitsauyuat taapkununga angalatchiyenginnun CC. Taima asin tapkuat takuqtisukkumitjung nautchiuqtinun EISC-mun (takulugu Aglagtagat 4).

Inuvialuit Nunalutjami Angalatingit (IRC)

Taapkuat n utanruyuat arrun piyariyat anglatjutiksaitlu manrit arrutikkun. Quyallita-saqklugu Inuvialungnun. IRC-m angalatariyat nunaktik angalatimikkun. IRC-t taima inuruaqtuat inillaat inuinnin. Suli IRC-m ukununga (EISC)-mun pitqugumitjung takuuqtilagaat.

Inuvialuit Nunakkun Angalatingit (ILA)

Tapkuat ILA savaguktuaat takuyaksariyat

ILA taima takuyaksatualuuyuat savaguktuanun Inuvialuit nunanni. ILA taima savaktiruaqtuat ilisimavialluktunik nunakkun angalatchiyuat. Pitaqsiniaqtuni maqpiraanik savautiksakun, suli maqailattumik, sivikittumiklunnin pisuktuni, manikkun nauniaqklutik savaktuat manin-nakniaqviitlu taapkuat ILA-m angalatariyat. Illauniarutit, sangngutiksatlu angalatariyat ILA, IRC, CC-mlu (takulugu Aglagtagat 5).

Taima ILA-m angalatingnga n utanruyuaq

N utanruyuaq inuk ILA-m angalatinga ILA-m officangan inua. Tamaita pisuktat taapjumungnga piyaksauyuat. ILM-m nautchiuqtingita sivukkiqsimavagait taapkuat ILA inungit savaguktuaat maqpiraangitigun, suli sannaimmankitat nautchiuqklugit malirutchimmagaata.

Angalatit Iksivayit Inuvialuit Nunaani (ILAC)

Ukuat taima nautchiuqpangmiyait tamatkuat savautiksat qaitat ILA-nun. Taima taapkuat ILAC sivukkiqpaktuat arrunmunlunnin nag-gairunmunlunnin, allangasisukkumitjungluunnin. Suli ILAC-m ukunungnga EISC-mun takutquniagait.

Inuvialuti Naupkainiaqtingngit Iksivayit (IDC)

IDC-t Inuvialuit ikayuqtigiyait, ami kisimik ikayuqlugit nunanganni nunagingngitannilu pilayut. Taima ikayuqtigilugit arrutritigun iluratik savalayuk.

Inillaat Anguniaqtingitta Naniriaqtuqtitlu Iksivayingit

Iksivayit takunariarutat isumagiyyakkun iluarniaqtuaq

Inillaat tamaqmik iksivayiruaqtuat. **Isumagiyyat anguniaqnikkun taapkuat takuyaksauyuat.**

Anguniaqnikun angalatchiyuat taima tuksilangagat Inuvialuit angalatchiyenginnun inillaani taapkuat nunalutiyam nautchiuqtinginnun.

Inuvialuit Angalatingit Anguniakkanun (IGC)

Ukuat inillaanin inuksaqklutik atautchimukklugit angalatiuyuat. Savaariyat anguniakkat misikkutaatigun. Quliaqtuqtauyuat gavamanun Nunamingni. Suli IGC-t quliusimavagaat tamna iksivayingat ILAC-m tamatkunuuna sivukkiunmikun savaguktuanunlu, anguniaruktuuanunlu. Suli taapkuat IGT-t nautchiuqtilangayait EISC-mun.

2. Gavamat, Inuvialuitlu Katillutik Sivukkiuqtingit

Sulpiaug katillugit savaqatigiilasiplugit sanayaummiyuat

Aglagtit Savaqatigiit (JS)

Katillugit iliyauyat tamatkuat ami gavamatlu, Inuvialuitlu arrutimmata. Nunalitiyam Sivukkiuqtingit. Tamna JS takulraagaksauyuaq savaguktuanun. JS taima quyllitauyuaq anguniakatigun angalatchiyuannun.

Nunalitiyami Nautchiuqtit (EISC)

Ukuat Gavamaninlu Inuvialungninlu nautchiuqtsaqtaanguyat. Taima ukuat arrutikkun piplutik nautchiuqtsaqtaanguyat sukkun tamaagun Inuvialuit nunanni. EISC taima Gavamanunlu ukunungaluunin EIRB-mun nautchiuqtilagait.

Nunanun Pitqusiriyaagun Nautchiuqtit (EIRB)

Ukuat Gavamatlu Inuvialuitlu inuksaqtaariyait. Pitquyat tamatkuaqt EISC-m takutquyangit savarlilangayuatin. Tamatkuat taima satqumigaksauyuat. EIRB-m taima tamatkuat arrutikpatigik, sukkun qanuq pitilaaksangatigun.

Anguniagaaluktigun Angalatchiyit (WMAC (NWT))

Taapkuat taima atunim aviklutik inugiaktigil-laayulcoat atausiraluamik Gavamat Northwest Territorimin suli atautchimik ministangannin Nunaliqiyit. WMAC (NWT) quliaqtiksamik gavamanun sukkun sila anguniakkatigun Walliniqmi.

Anguniagaaluktigun Angalatchiyit (WMAC (Saanga))

Ukuat angalatchiyit taimannaptauq ittut aglan ilaginnaqklutik Yukonmin inungmik, ami pitqu-siagun Yukon ilismayiksaq.

3. Federal Gavamat Angalatingit Canadam Nunaani Uqsuqyuam Ikualaqtuamlu Puplam Angalatingngit

COGLA-m anagalatingngia pitquyait malirutaksauyat Inuvialuit nunaanni

Tamaani Inuvialuit nunanni, uqsuqyualu pup-lalu ikualayualuk savagukkainni gavamanin arrutilraaqtinnagit pipkalainmigait ami. COGLA-m arrutilaitkait nautchiuqqaqtinnagit EISC-mun.

Taimasuli COGLA ingmikun aittuilaiqtuat savaguktuanun arrutinik, Inuvialuit aglan nunagingngitainni.

Tapkuat qanuqiliurutait COGLA-m aglagtauuyat Ilaurun A-mi.

Territorit Immakun Angalatingngit

Canada kisimi immakun atanruyuaq Inuvialugal- uat nunaanni. Savaguktuat taima Im-makualagumik anglatingngit kisiita piyaksariyait. Ilitchurisukkupsi taima taapkuat angalatchivit takulugit Yellowknifemi, White-horsemilu (Takulugu Ilaurun C).

DIAND

Tapkuat INAC-t nunaliqiyingit Yukonlu aittuqtuinriqtuak tamatkunangnga marpi-raanik, suli nunakkun Inuvialuit nunaanni (7)(1)(a) 7(1)(b) milu aglan aittuilangayut suli Inuvialuit nunagingngitaanni. Suliptauq Yukonmi taimanna. Taima Tariupta Angalatingngita (AWAC)m, nautchiuqklugit tariumi savagvigisuktait tapkunungnga DIAND nun pipkaqpagniagait qanuqiliurutiksaitigun.

Federal Gavamat Nautciuqtingngit Qanuqiliurutiksainnik

*Sivuagun nautchiuqtaummaniktuuqtiuut
tapkuat qasulaittut nunaanun
arruitmaittuannun*

Malruuyuak nautchiuqtik arrusimaitillugit

Inuvialungnun allalilaittuk:

- *Nunam Tamatjuma Nautchiuqtingit*
INAC't atanruviinni Yellowknifemi Northwest Teritorini suli Whitehorse'mi Yukon Terretorimi. Savaguktuat taima sannaiqtamik piyuksauyuat nunam qanuqiliurutiksaagun (IEE-nun) nautchiugaksaannik taapkuak NWT-m Yukonlunnin nautchiuqtinginnun (RERC) iluratik ami piqataulasilugik. Taamna inungnun nautchiuquniaratlunnin (RERC-m) Aglantauq nautchiuralaurumik tapkuat IEE. RERC-lu ingmikun pilammigat malungnaitpan, inungaiqlugit asin laisiliqlugulu pamitniklu.
- *Umaptaug Gavamat Angalatchivingita (FEARO)* DIAND-m Angalatingan nautchiuquaqpagit ingmikun naluviriyatik. Nautchiuq tiksanik pilangayuaq taamna Angalatingngat Gavamat nunam pitqusiagun, savaktuksat taima sanaiqsilutik nautchiugaksanik inungnun tamainnun nautchiuqtaksanik.

Aglagtat 4

Nunaliutiyam Sivukkiurutait Nautchiuqklugu

*Tamaita savaarisuktat Inuvialuit
nunaliuttyaanni nautchiugaksauyuat
nautchiuqtinnun (EISC)*

Tamna taimaliurun sumun tamaanun atuqtuaq nunami sanasutuannun tariumiungnilaq nunaliutjami, suliptauq avataanun ituannun nunaliutjam. Tariuraluag tapatalugu ami niryutainnun kisanik. Taima EISC-m arrutilainmigait piyaksaungittuat, savaguktuam taima EISC-t takuyaksariyait tamatkunuuna.

*Suna savaguktam itjusiagun sannaiqtamik
maniyiyuksauyuuaq Inuvium
Maqpiraiqyingannun.*

Aulaqisukkumigit taima savaguktuam, aglagtingngat nautchiuqtit takulugu tamatkuat EISC-m pitquyangitigun. Nautchiuqniq taima pimmanikpan, sannairumitjung savaguktuam qaitlugu.

*Qilamik pitquyauvaktuaq tamna
angalatchiyinginnunlu aglagtaannun
Anguniaqtit, Naniriaqtuqtitlu*

Savaguktuat taima uqautjauvaktuat marqpiraiqiyimun manitquplugit angalatchiyyinun manisaqqaqnagit qanuqiliurutiksagun. Suliptauq Anguniaqtitlu Naniriaqtuqtitlu takuyaksariyait savaguktam qanuq pitilaaksaagun.

*Inuqsanqaiqlugu sannaigtan pilugu suli
sivuliksautigilugu*

Maqpiraiqyingannun Angalatchiyit
quliaqlugu kitumi ublumi tamna uqausirisuktan pitiksaanik. EISC-t katit-laaviruaqpaktuat sanaiqtamik ublumik. Taima savaguktuat takuyaksariyait qakugu ublumi kitumi uqausirilammagaatigik. Sannaimarluktat utiqtitpagait.

Savaguktuat taima Angalatchiyit atanruyaata qanuq nautchiurutimikkun tamatkuatlu gavamat, nautchiuqtit kativatingit. **Taima tamna nalliangnun Gavamatluunnin nautchiuqtinginnun, ukunungalunnin EIRB-nun.**

Ilaurun D-mi quliaqtauuyuat qanuq pitiksaatigun EISC-muktanun.

Aglagat 5

Arrutiksaitigun Maqpiratjiqtuutiksaitigunlu Inuvialuit Nunaanni

Savautiksiurutit Sannaiyautaat

Sivukkiqlutin Inuvialuit Nunaani pilasugiliruvit

Ukuat aglait sivukkiqtuutauyuat tamatkunuuna Inuvialuit nunaanni pilaguvit.

Inuvialuit Nunangan Angalatingngit (ILA) taimannaptauq Gavamatun angalatjutiruaqtuat nunamikkun, Northwest Territorini Yukonmilu angalataititun. Aglan allangalaaqtuq uumangnga piqtiruaqkluni imanna savaguktuaq ilaaguurani pannaliqluni Innuvialuknik pilayuq nunanisukkumi.

Ilauren B-mi aglagsimayut qanuqiliurtiksaatnik (Inuvialuit nunannilunnin teritoaritlunnnin nunanganni).

Sivukkiqlutin naliak Gavamatunnin Inuvialuitlunnin takuyaksatin

Savaguktuat taima pitquyauyant qilamingngayaqaq sannaiqsiyuksauyuat, naautchiugaksainnik Inuvialuit nunaliqyingata, nunamluunnin tamaqmi Angalatchiyingata INAC (Whitehorse Yellowknife miluunnin) tamatkuat naliit savautiksat pitksaat. Inuvialuit taima maqpiratjiqtuutatta akia allangayuq teritorit piannin. Makuat maqpiratji qtuutit ubva pitqusiat:

- pitaqsinirum akia;
- nautchiurutim akia;
- nunam akilitirutait savarliiyuni akil- iutiksat nalunaiqlugit;
- anguniakkat akilitjutingit;
- avvakuniarutit akiit;
- tuniuqqainiarutim akiit;
- naniliqaa pitksam akiit;

- nunam atuutan akiit; and
- tanmaarsimaviit akiit.

Savaalgit taima sut tamaita akkiruaqtuat gavamanunlu Inuvialungnunlu akilitaksariyait.

Taima marpirannakniarutivit manin- nakniaqviksaruaruqkuvit malirutaksariyaa satqumiyukkun tuksigtuksauyuuin

ilaurun E Quliaqtariyaa tamna tutqiqaun pinari- arutimingngaanin arrunmik maqpiran- nakniarunmum. Tapkuatlunnin EISC takutquniarait Inuvialuit Nunaliqyingita (ILAC).

Suli nalunaiglugu inuqsanairutaagun apkuaat sannaiqtatin qilamiklu qaillugit, sivulrutigaluaglugit

ILAC-m nautchiuqpagait malruk sanasuillutik kinguagun tatqiqliun titiqman, inugiakmata ami nautchiugaksat katitjutaulakpata. Savaguktuat taima qilamik sannaiqsiyuksauyuat nautchiuquyigumik ILA-m Angalatinganun. **Inuvialungnun avvakutiksan taima quliaqlugu avvakunaqtuatigun ilumuurunmik qilamingngayaqaq pitaqsinaqniaqtuaq.**

Ilaagunriqkluni

Sivukkiqlugu naliat arrutigikmagan

Inuvialuit pingasungnguqsimayait arrutit:

- Ilaagunriqkluni.
- Sukkuliqaqniq.
- Ilaagungnginiq.

Ikayuqtigiigutikkun Arrun

***Ikayuqtigiuqniqkun arrun sivutrotauyuag
nunani 7(1)(b)-mi***

Inuvialuit taima nunamingni kinaliqaa sav-aguktuat savakvilgit, taima tamna piplugu akilitchilaayuksauyuat nalliqtuqlugu qanug nunam atuuta savaqlirumityunglu. Kinal-iqaataima savaguktuat Inuvialuit nunaanni avvakumanniktuksauyut, imaasiruaruqtuannik:

- akinnakniarviksat;
- nunam atuutan marpiraanginnik;
- nunalinrutaiqlutik; suli
- niuqturuqviktigun.

Ukuat ILA-t arrutilaitkait tamatkuat ilaguulaitpata kisianik Inuvialungnun.

Atulayakkun Nunakkun Arrutit

Atulayakkun nunakkun arrutit taima pitqusiriyat kisianik quyalisukklugit Inuvialuit tamatkuat nunam qangani ittuatigun. Suli arrusimaittuan-nun sannaiqsimatquplugit kinguliksanun, at-ulayakkun taima arrun tapjumatuttauq ikayuqtigiigutikkun ittuq arrutitun.

Ikayuqtigiigutim Arrutaagun

Ikayuqtigiikluni arrun imannaptauq ilaagun-riqkluni arrutitun aglan arrutilaaayangaviktuatun ittuq. Tamatkuat ami kingngunragun sut pitchiriaqsiliqtuatun iniagait qanuqiliurutiksat ikayuqtigiiklutik pitiksaatigun. Tamna ikayuqtigiigun savaktuaminlu Inuvialungnilu quyalitauniaqtuaq. Ikayuqtigiikniq taima sivi-tuyumun savaktuannun ikayuutauniaqtuaq.

Ilaurun A

Sivukkiqsimatit

Canadam Uqsiqutaita Pitaat

Canadam Nunaani Uqsuqyualiqutaita

Angalatingit, 1986. Niurtuutanni nunani Uq-
suqyualiqiyit. Malirutaksiangit.¹

Nunaliutiyam Nautchiuqklugu Nautchiuqtingit,
1987. Nunaliutiyam Nautchiuqtingita An-
galatchitait.

DIAND, 1981. Malirutaksiat Territorim Nunaa
Astuqklugu Malirutakssat,

DIAND, 1981. Sallium Nunam Sananiarutaa:
Qiiligiayit, Savautiksaat, Pitqusiliurutait. ^{3,4}

DIAND, 1984. Walliniqmiut Nunannautaat,
Inuvialuit Arrutaat, Ottawa, 114 pp. ^{3,4}

DIAND, 1984. Inuvialuit Nunannautat.
Malirutaksiat Inuvialuit Arrutannun. ^{3,4}

Inuvialuit Nunaliutiyaata Angalatjutaa, 1986.
Inuvialuit Nunaliutiyaata Angalatjutaita,
Malirutaksiangit.²

Sallium Nunam Tasiita Pitqusia
Angalatjutaitlu. ^{3,4}

Uqsuqyuat Gaslu Sannatait, Misikkutaalu. ¹

Territorit Nunaata Misikkutaa (taputalugu
nunam mainiutaagun). ^{3,4}

Ukuat Aglaat Pitarinaqtut Ukunangnga:

¹ COGLA, Yellowknifemi

² Inuvialuit Angalatchiviannin, Tuktuyaqtuumi

³ Dept. Indian & Northern Affairs, Yellowknifemi

⁴ Dept. Indian & Northern Affairs, Whitehorse

Ilauren B

		Arrutit Maqpiraangit, Savaquurutitlu Savaguktuunun							
		INUVIALUIT ANGALATAKSAT			GAVAMAT ANGALATAKSAT				
		KATUTIYAT							
(F)	SAVAAKSAT SUUTILAANGAT								
x	SANNAIQTAT APQUTIT (I)	x							
x	MITTAQVIIT (I)	x							
x	MAINAUVIIIT (I)	x	x	x	x	x	x		
x	(F)	x	x	x	x	x	x	x	
x	UQSUQYUAM APQUTAA (I)	x	x	x	x	x	x	x	
x	TARIUKKUN NIURTUQMIQ (I)	x	x	x	x	x	x	x	
x	NUNAKKUN NIURTUQMIQ (I)	x	x	x	x	x	x	x	
x	TARIUKKUN UQSIIURUMIK	x	x	x	x	x	x	x	

Arrutit Maqpiraangit, Savaquurutitlu Savaguktuanun

Ilaurun C

Takuyaksiat Aglagtat Inuvialuit Nunaliutivianni Savagvigiyat

Inuvialuit Katirtaqvingngit

Anguniaqtit, Naniriaqtuqtitlu Angalatingngit
Atanruyangat
Akklaqvikmi Anguniaqtit Naniriaqtuqtitlu Angalatingngit
Tuyuqtuqviat
Akalavik, N.W.T. X0E 0A0
(403) 978-2723

Atanruyangat

Holman Il. Anguniaqtit, Naniriaqtuqtingitlu Katimayingit
Tuyuqtuqviat
Holman Island, N.W.T. X0E 0S0
(403) 396-3004

Atanruyangat

Inuvik Angungaqtit Naniriaqtuqtitlu Katimayingit
Box 1365
Inuvik, N.W.T. X0E 1T0
(403) 979-2603

Atanruyangat

Paulatuk Anguniaqtit Naniriaqtuqtitlu Katimayingit
Tuyuqtuqviat
Paulatuk, N.W.T. X0E 1N0
(403) 580-3004

Atanruyangat

Sachs Hb. Nanriaqtuqtit Anguniaqtingitlu Katimayingit
Tuyuqtuqviat
Sachs Harbour, N.W.T. X0E 0Z0
(403) 690-3025

Atanruyangat

Tuktoyaktuk, Anguniaqtit Naniriaqtuqtitlu Katimayingit
Box 286
Tuktoyaktuk, N.W.T. X0E 1C0
(403) 977-2208

Inillaat Angalatingngit

Atanrat Inimi Angalatit, Aklavik, Angalatingngit
Box 119
Aklavik, N.W.T. X0E 0A0
(403) 978-2414

Atanrat Inimi Angalatit, Holmanmi Anglatingngita
General Delivery
Holman Island, N.W.T. X0E 0S0
(403) 396-4701

Atanrat Inimi Angalatit, Inuvium Inim Angalata
Box 1365
Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2603

Atanrat Inimi Angalatchiyit, Paulatuk Community
Corporation, General Delivery
Paulutuk, N.W.T. X0E 1N0
(403) 580-3015

Atanrat Inimi Angalatchiyit, Sachs Harbour Community
Corporation, General Delivery
Sachs Harbour, N.W.T. X0E 0Z0
(403) 690-3025

Atanrat Inimi Angalatchiyit, Tuktoyaktum Inaani
General Delivery, Box 30
Tuktoyaktuk, N.W.T. X0E 1C0
(403) 977-2390

Allattauq Angalatchiyit
Atanruyaat Angalatchiyit Inuvialuit
Development Corporation
68 Mackenzie Road, Bag 7, Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2419

Angalatchiyat

Inuvialuit Anguniakkatigun Angalatingita
121 Mackenzie Rd., Box 2120, Inuvik, N.W.T. X0E OT0
(403) 979-3465

Atanruyangat

Inuvialuit Nunannautaata Angalatjutaagun
Box 290, Tuktoyaktuk, N.W.T. X0E 1C0
(403) 977-2466

Ataniq Angalatchiyi

Inuvialuit Nunakkun Angalatirngnita
C.P. 290, Tuktoyaktuk, N.W.T. X0E 1C0
(403) 977-2202

Atanrat
Inuvialuit Uqsiuqnikun Angalatingngit #2080
255, 5° Avenue SW,
Calgary (Alberta) T2P 1G2
(403) 237-8452

Init Tamaqmik Angalatingngat
Inuvialuit Nunaata Angalatingngit
125 Mackenzie Road, Box 2120
Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2737

Katitlutik Gavamatlu Inuvialuitlu Angalatingngit (Suli ilimaittag aglagtiksaraluag)

Aglagtingngat, Nauthchiuqtii
Box 2120, Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2828

Aglagtingngat, Nautchiuqklutik, Angalatit Qutchilruit
Box 2120 Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2828

Katillutik Aglagtingngat
Box 2120, Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2828

Aglagtingngat, Anguniaqklutik Angalatchiyuat (NWT)
Box 2120, Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-2828

**Aglagtingngat, Anguniakkanun Angalatchiyat
(North Slope)**
Box 2703, 10 Burns Road, Whitehorse (Yukon) Y1A 2C6
(403) 667-5030

Gavamat Aglakviit

Federal

Iksivayingat
Nunam Tamaagun Nautchiuqtingit, INAC
Box 1500, Yellowknife, N.W.T. X1A 2R3
(403) 920-8493

Iksivayingat
Nunam Tamaagun Nautchiuqtingit, INAC
200 Range Road, Whitehorse (Yukon) Y1A 3V1
(403) 667-3175

Angalatingngat
Gavamat Tamatkunangna Angalatchiyat Aglagviat
(FEARO), Pacific & Northrn Region
Vancouver , B.C.
(604) 666-2431

Atanrat Nunami Pinailami, Yukon National Park
Box 1840, Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-3248

Iksivayingat, N.W.T. mi Immakun Angalatchiyuat
Box 1500, Yellowknife, N.W.T. X1A 2R3
(403) 920-8191

Iksivayingat, Yukonmi Immakun Angalatchiyuat
Suite 302, 4114 4th Ave. , Whitehorse (Yukon) Y1A 4N7
(403) 668-4884

Nunat Saniyingat, COGLA
Box 1500, Yellowknife, N.W.T. X1A 2R3
(403) 920-8178

Nunat Angalatingat, INAC
Box 2100, Inuvik, N.W.T. X0E 0T0
(403) 979-3361

Nunat Mainauviit Nalunaiqtuqtingat, INAC
Box 1500, Yellowknife, N.W.T. X1A 2R3
(403) 920-8207

Nunat Mainauviit Nalunaiqtuqtingat, INAC
Box 249, Dawson City (Yukon) Y0B 1G0
(403) 993-5343

Nunatigun Angalatchiyuaq, INAC
Box 1500, Yellowknife, N.W.T. X1A 2R3
(403) 920-8165

Nunatigun Angalatchiyuaq, INAC
200 Range Road, Whitehorse (Yukon) Y1A 3V1
(403) 667-3170

Nunani Imaqtigun Angalatchiyuaq, INAC
Box 1500, Yellowknife, N.W.T. X1A 2R3
(403) 920-8241

Nunani Imaqtigun Angalatchiyuaq, INAC
200 Range Road, Whitehorse (Yukon) Y1A 3V1
(403) 667-3145

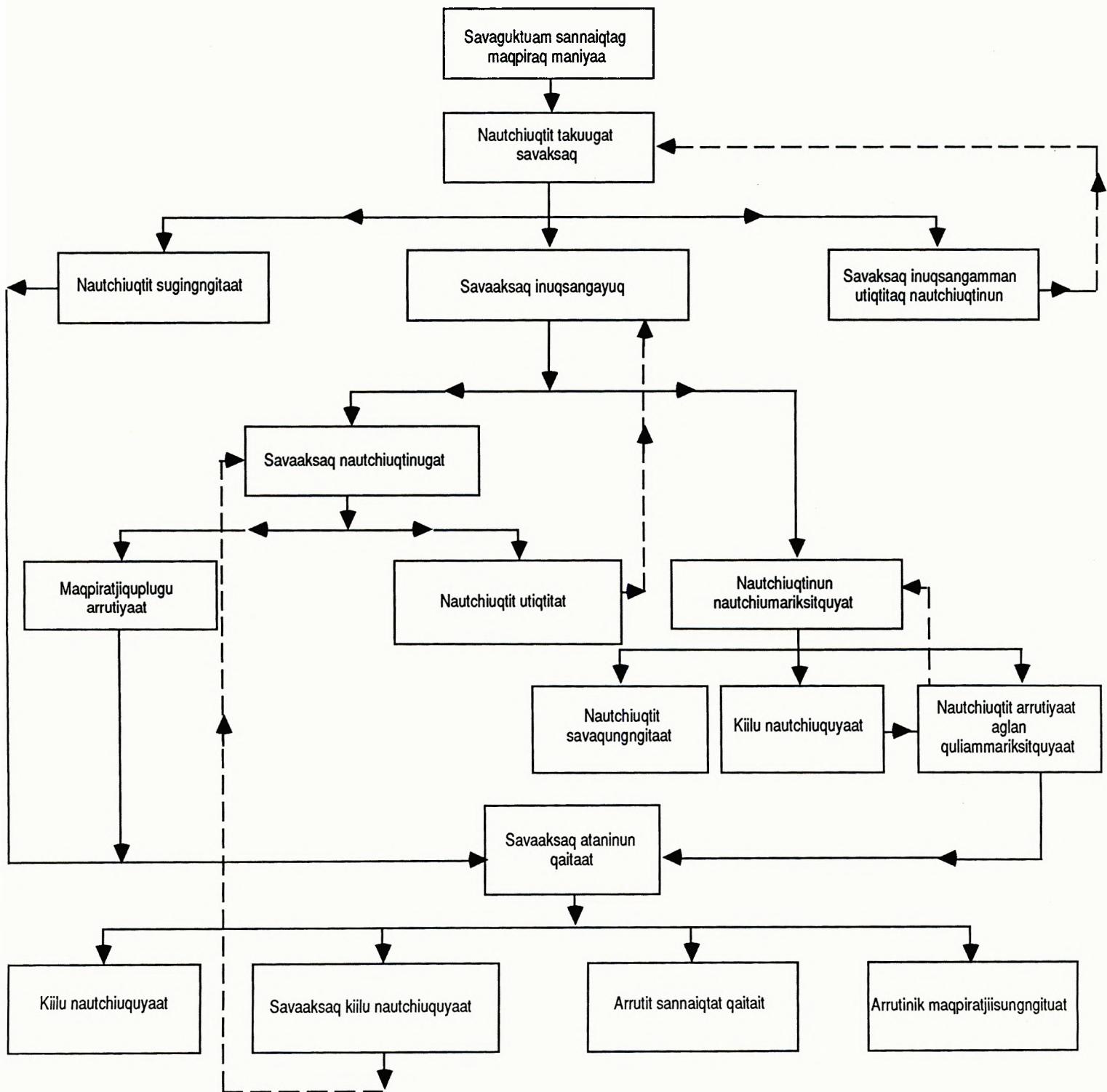
Ungavausilangayuat Angalatingngat, INAC
Box 249, Dawson City (Yukon) Y0B 1G0
(403) 993-5468

Territorial Nunat
Gavamangit Northwest Territotit Departmangat., Un-
gavausilangayuatgun, Box 1320, Yellowknife, N.W.T.,
X1A 2L9, (403) 873-7420

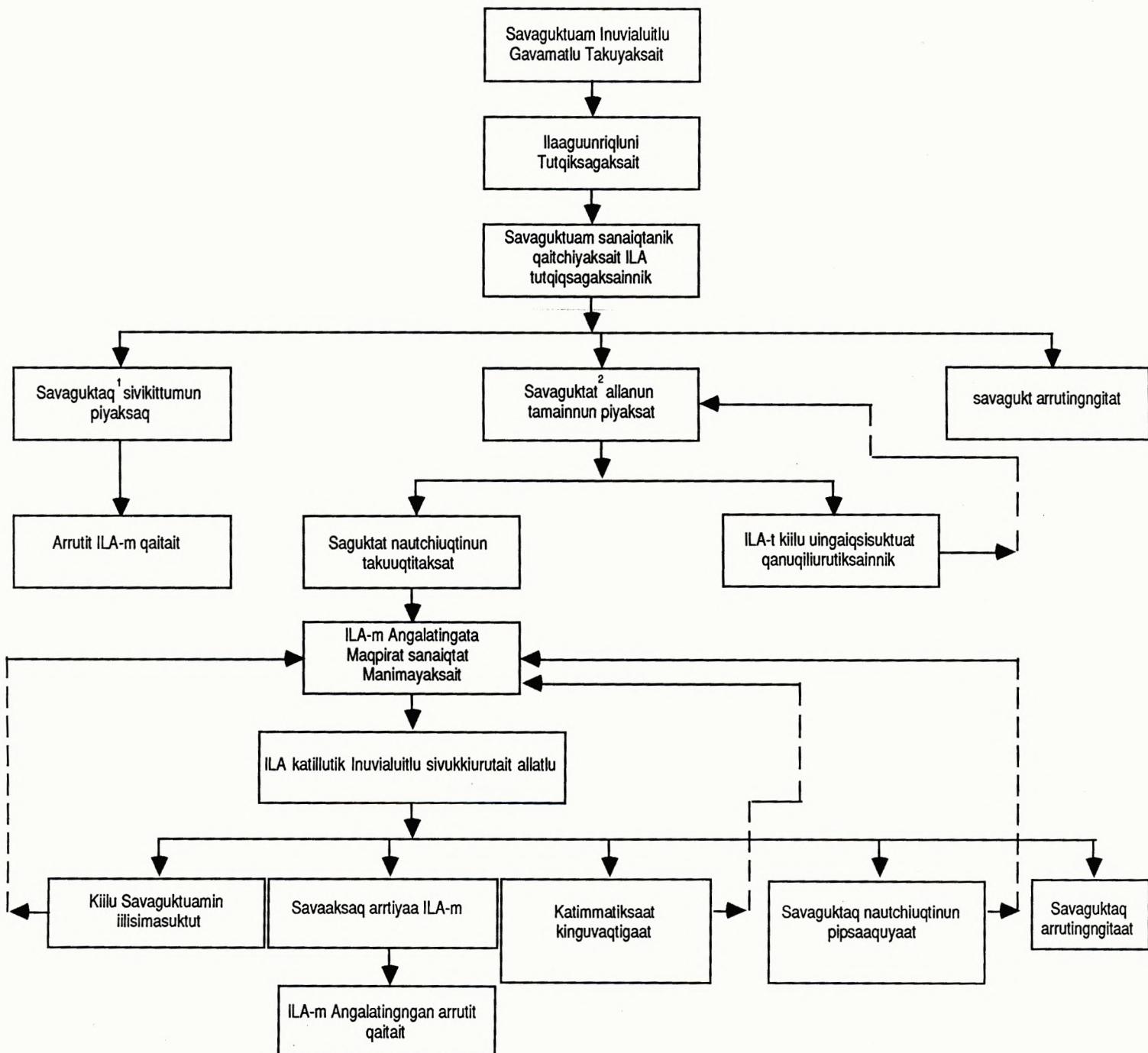
**Gavangit Yukon Territoarim Dept., Ungavausilangaya-
tigun, Box 2703, Whitehorse (Yukon), Y1A 2C6**
(403) 667-5634

Ilauren D

Inuvialuit Nunaanni Nunakkun Nautchiuqtit, Nautchiuqklutik Sivukkiuqtit

Inuvialuit Nunaanni Angalatchiyit Arrutiyaksait

1 Sannaiqtat Savaaksanun Sivikkittuanun

2 Sulliqaa Allat Sannaiqtat